

Årsmelding for 2005

1. Innledning

Norges kulturvernforbund ble dannet 24. oktober 1994 ut fra et ønske om å styrke samarbeidet mellom de frivillige kulturvernorganisasjonene, og mellom offentlig forvaltning og disse organisasjonene. Arbeidsområdet omfatter både materielt og immaterielt kulturvern.

Kulturvernforbundet skal arbeide for å styrke kulturvernets rolle i norsk samfunnsliv ved å

- øke kjennskapen og interessen for historie og kulturvern,
- støtte arbeidet for registrering, innsamling, vern, bruk og formidling av kulturminner,
- bedre rammevilkårene for kulturvernet.

Kulturvernforbundet er fellesorgan for medlemsorganisasjonene, samordner saker av felles interesse og fremmer slike saker for myndighetene. Videre rådgis og informeres medlemsorganisasjonene etter behov, og det arbeides for å styrke kontakten mellom medlemsorganisasjonene.

I 2004 endret vi navn fra Kulturvernets Fellesorganisasjon til Norges kulturvernforbund.

Vi har fortsatt hatt en utstrakt kontakt med myndighetene i 2005, men har også videreført arbeidet med å utvikle kontakten med og mellom medlemsorganisasjonene.

2. Medlemmer

Kulturvernforbundet hadde følgende 19 medlemsorganisasjoner i 2005:

DIS-Norge, Forbundet KYSTEN, Fortidsminneforeningen, HIFO - Den norske historiske forening, Landsforbundet av Motorhistoriske Kjøretøyklubber, Landslaget for Lokalhistorie, Landslaget for Lokalhistorie i Skolen, Landslaget for Lokal- og Privatarkiv, Museumsbanerådet, Norges Husflidslag, Norsk Folkeminnelag, Norsk Forening for Fartøyvern, Norsk Fyrhistorisk Forening, Norsk folkedraktforum, Norsk Skipsfartshistorisk Selskap, Norsk Jernbaneklubb, Norsk Slektshistorisk Forening, Norges Metallsøkerforening og Rutebilhistorisk Forening. Medlemsorganisasjonene har til sammen rundt 190.000 medlemmer og 1.300 lokale- og regionale lag ved årets utgang. Det har vært medlemsvekst i flere av våre medlemsorganisasjoner også i 2005.

3. Landsmøte 2005

Årets lands møte ble avholdt på Quality Airport Hotell Værnes i Stjørdal 15. – 17. april med i alt 34 deltakere fra 12 medlemsorganisasjoner. I tillegg hadde vi besøk fra Sveriges Hembygdsförbund. Landsmøtet ble åpnet av fylkesordfører Erik Bartnes som ønsket oss velkommen til Nord-Trøndelag. Deretter var det politisk hjørne med statssekretær Berit Øksnes Gjerløw i Kultur- og kirke departementet og politisk rådgiver Åshild Mathisen i Miljøverndepartementet med etterfølgende diskusjon.

Lørdag var det først seminar med tema "Kulturminner og verdiskaping" med innledninger av Elizabeth BH Følllesdal, Forum for Kultur og Næringsliv, adm. dir Arve Slørdahl, Salvesen & Thams og tidl. konsernsjef Jens P. Heyerdahl, Orkla. Etter lunsj var landsmøtet på ekskursjon til Steinvikholm med kunstnerisk innslag fra Musikkteateret, omvisning og diskusjoner av problemstillinger omkring bruk av kulturminner, hvor Helge Meyer, Steinvikholm Musikkteater, Karl Morten Steinvik og Trygve Bragstad, Fortidsminneforeningen, innledet. Festmiddagen var på Gjørv gård, Inderøy. Søndag var det foruten behandling av årsmøtesaker, seminar om hvordan bruke internett ved Finn Karlsen, DIS-Norge og presentasjon av Adresseavisas reportasjeserie "På ville veier" ved journalist Stein Arne Sæther og fotograf Dan Ågren.

4. Styret

Frem til årsmøtet i april hadde styret følgende sammensetning:

Johan Sigfred Helberg, leder (Fortidsminneforeningen)

Jan Solberg, nestleder (DIS-Norge)

Anders Linnerud, medlem (Norsk Jernbaneklubb)

Birger Lindanger, medlem (Landslaget for Lokalhistorie)

Solveig Torgersen Grinder, medlem (Norges Husflidslag)

Gudveig H. Aaby, medlem (Landslaget for lokalhistorie i skolen)

Sigmund Larsen, medlem (Forbundet KYSTEN)

Bjørn Andersen, varamedlem (Landsforbundet av Motorhistoriske Kjøretøyklubber)

Torveig Dahl, varamedlem (Landslaget for Lokal- og Privatarkiv)

Etter årsmøtet har styret hatt følgende sammensetning:

Johan Sigfred Helberg, leder (Fortidsminneforeningen)

Jan Solberg, nestleder (DIS-Norge)

Birger Lindanger, medlem (Norsk Fyrhistorisk Forening)

Solveig Torgersen Grinder, medlem (Norges Husflidslag)

Sigmund Larsen, medlem (Forbundet KYSTEN)

Bjørn Andersen, medlem (Landsforbundet av Motorhistoriske Kjøretøyklubber)

Torveig Dahl, medlem (Landslaget for Lokal- og Privatarkiv)

Kai Jensen, varamedlem (Norsk Forening for Fartøyvern)

Guri Vallevik Håbjørg (Landslaget for lokalhistorie)

Det er avholdt styremøter 4. februar, 20. – 21. august og 9. desember.

Ordningen med et **arbeidsutvalg** bestående av leder, nestleder og generalsekretær ble videreført. Arbeidsutvalget (AU) har fullmakt til å gjøre vedtak i den løpende driften innenfor de strategiske planer, årlige virksomhetsplaner og andre prinsipielle retningslinjer styret har vedtatt, og i større saker hvor styret har delegert myndighet til AU etter enkeltvedtak. Styret ønsket å tydeliggjøre sterkere enn tidligere at styrets ansvar er de mer overordnede spørsmål, retningsvalg, strategiplaner etc, samt enkeltsaker som enten har elementer av slike valg i seg eller av andre årsaker fremstår som viktige. På denne måten ønsket styret å formalisere og styrke støtteapparatet rundt generalsekretæren som vår eneste ansatte. AU har dels hatt faste, ukentlige telefonmøter eller arbeidet pr. e-post.

Det har i 2005 ikke vært kapasitet til å arrangere **ledermøte**.

Styremøtet 20. – 21. august var et **styreseminar** som ble avholdt i Trondheim. Hensikten var å styrke kontakten mellom styremedlemmene og dermed også styret som kollegium, gi styremedlemmene økt kjennskap til hverandres organisasjoner, samt å skape mulighet for å behandle temaer mer inngående enn det er mulig på ordinære styremøter. Dette er femte gang at det blir avholdt et slikt seminar. På samlingen evaluerte styret landsmøtet, diskuterte det politiske arbeidet, fokuserte på styrets arbeidsform, strategi og virksomhetsplan for

styreperioden. I tillegg besøkte styret besøkte midnattsoperaen på Steinvikholm og var på ekskursjon til det trønderske kystlandskapet, med blant annet besøk på Museet Kystens Arv, Reins Kloster, Råkvåg, Austrått fort, Austråttborgen og Uthauggården.

Det har totalt vært oppe 26 saksposter i løpet av året. Dette er litt flere enn i fjoråret.

Blant de saker styret har hatt til behandling har vært:

- Høringssaker og politisk arbeid (ref pkt 9 og 10)
- Rammebetingelsene for det frivillige kulturvernet
- Frivillig engasjement rundt museene
- Stortingsmeldingene om kulturminnepolitikken og kultur og næringsliv
- Internasjonalt samarbeid
- Frivillighetspolitikk, herunder innmelding i FriNor
- Videreutvikling av kontakten med og mellom medlemsorganisasjonen
- Den norske kulturminnedagen
- Statsbudsjett 2006
- Planer, budsjett og regnskap

5. Valgkomité og revisor

Frem til årsmøtet i april hadde valgkomiteen følgende sammensetning:

Jan H. Arntzen, leder (Norsk Forening for Fartøyvern)

Erik Henning Edvardsen, medlem (Norsk Folkeminnelag)

Bjørn Falck Russenes, medlem (Rutebilhistorisk Forening)

Etter årsmøtet har valgkomiteen hatt følgende sammensetning:

Jan H. Arntzen, leder (Norsk Forening for Fartøyvern)

Bjørn Falck Russenes, medlem (Rutebilhistorisk Forening)

Anders Linnerud, medlem (Norsk Jernbaneklubb)

Revisor har vært Trond Syversen hos Revisjon 1 Nor AS statsautoriserte revisorer. Revisor ble gjenvalgt på årsmøtet.

6. Sekretariat

Pål Giørtz har vært ansatt som generalsekretær i hel stilling hele året. Unni Blegen Walhovd har vært ansatt i 60 % stilling i sekretariatet til Den norske kulturminnedagen. Det har ikke vært andre ansatte eller benyttet timehjelp utover engasjert ekstern faglig assistanse til websidene, noe regnskapshjelp i forbindelse med årsavslutning og noe pakkehjelp ved utsendelser. Det at vi har midler til kun én ansatt til å ivareta våre fellesfunksjoner, er den viktigste rammebetingelsen for vårt aktivitetsnivå og gjør oss sårbare.

Det har ikke vært foretatt investeringer i kontorutstyr i 2005.

Kulturvernforbundet leier kontorer i Stortingsgaten 12 i Oslo i kontorfellesskap med Norsk Forening for Fartøyvern og Den norske kulturminnedagen. Sekretariatet dekker en del administrative gjøremål for Kulturminnedagen, blant annet regnskapsførsel.

Arbeidsmiljøet er godt og det har vært fire dagers sykefravær (rundt 1,75 %) i 2005.

Organisasjonens virksomhet forurenser ikke det ytre miljøet. Vi har som mål å være en arbeidsplass der det råder full likestilling mellom kvinner og menn. Vi tar sikte på at det ikke forekommer forskjellsbehandling grunnet kjønn.

7. Økonomi

Etter søknader til Kultur- og kirke departementet v/ABM-utvikling og Miljøvern departementet om kr 700.000 i driftsstøtte fra hvert departement, ble Kulturvernforbundet tildelt henholdsvis kr 239.000 og kr 643.000. I tillegg kommer kontingentinntekter på kr 73.807 og en refusjon på kr 6.129 av de merutgifter endringer av merverdiavgiften pr 1.7.2001 påførte oss i 2004.

Årets resultat er på kr 43.684. Dette skyldes blant annet at det var forutsatt et ledermøte i november i budsjettet, noe vi ikke hadde kapasitet til. Regnskapet avspeiler et høyere aktivitetsnivå enn tidligere, og et lavere rentenivå. Det er et økonomisk løft å avvikle landsmøtet som et internatseminar over en helg.

Vi har en relativt solid og oversiktlig økonomi så lenge driftsstøtten blir opprettholdt. Vi har en tilfredsstillende egenkapital. Etter styrets vurdering er forutsetningene for videre drift til stede. Årsregnskapet for 2005 er satt opp under denne forutsetning.

Regnskapet gir et rettviseende bilde av utviklingen og resultatet i 2005 og av den stilling. Det har i 2005 ikke vært spesielle hendelser som har påvirket regnskapet. Det vises for øvrig til regnskapet.

8. Representasjon

Nasjonalkomiteen for Den norske kulturminnedagen

Trond Torgvær (Forbundet KYSTEN) og Pål Giørtz representerer Norges kulturvernforbund i nasjonalkomiteen. De er oppnevnt av Miljøvern departementet for perioden 2004 – 2007. Det har vært møter 9. mars, 11. mai (telefonmøte) 10. august (telefonmøte), 9. november og 7. desember.

Nordiska Förbundet för Hembygdsarbete

Leder er styremedlem og generalsekretæren er vara for ham i denne nordiske samarbeidsorganisasjonen. Generalsekretær deltok på styremøte og årsmøte i Stockholm 23. – 24. november.

Nytt frivillighetspolitisk forum

Etter at det tidligere FRISAM ble lagt ned 31.12.2004, har det i 2005 vært arbeidet med å opprette et nytt felles frivillighetspolitisk forum, bestående av deltakerne i det tidligere FRISAM og i det tidligere Forum for innsamlingsorganisasjoner (FIO). Generalsekretæren har deltatt i deler av dette arbeidet, blant annet på det konstituerende møtet i Frivillighet Norge (FriNor) 14. februar. Styret vedtok i sitt møte 21. august å melde Norges kulturvernforbund inn i FriNor. Vi har løpende holdt medlemmene informert om saker fra FriNor, i første rekke mva-kompensasjon og etablering av frivillighetsregister.

Medlemsorganisasjonenes årsmøter og andre arrangementer

Generalsekretæren deltok og orienterte om politiske saker på representantskapsmøte i Norsk Jernbaneklubb 5. mars og årsmøte i Norsk Folkeminnelag 23. april, begge i Oslo.

Generalsekretær deltok og hilste fra Kulturvernforbundet på Fortidsminneforeningens representantskapsmøte i Pasvik 9. – 12. juni.

Fellesforum for kulturorganisasjoner

Dette er et uformelt møtested for en rekke organisasjoner innen kulturlivet, både frivillige organisasjoner, fagforeninger, arbeidsgiver/bransjeorganisasjoner og venneforeninger.

Forumet møtes ved behov. Generalsekretæren deltok på kulturpolitiske debattmøter 4. mars og 28. september i Oslo.

Forum for kultur og næringsliv

Vi hadde daglig leder for Forum for kultur og næringsliv som foredragsholder på vårt landsmøte, ref sak 3. Generalsekretæren deltok på årsmøtet 28. april. Både leder og generalsekretæren har deltatt ved øvrige medlemsmøter og seminarer i Forum for kultur- og næringsliv.

Annen representasjon

Generalsekretæren møtte i et seminar arrangert av Sosialistisk Venstrepartis stortingsgruppe 1. mars om innspill til miljøpolitikken.

Generalsekretæren deltok i en workshop arrangert av Norsk institutt for kulturminneforskning (NIKU) 10. mai om kulturminner og kulturmiljøer i det flerkulturelle Norge.

Generalsekretæren møtte i et seminar 5. september i regi av Institutt for samfunnsforskning om forskning om frivillighet.

Leder og generalsekretær representerte Kulturvernforbundet ved Norges museumsforbunds landsmøte 21. – 24. september i Karlstad, Sverige.

9. Kontakt med myndigheter

Norges kulturvernforbund er i stadig kontakt med ulike offentlige myndigheter, både av formell og uformell art. Følgende er noen av de formelle kontaktene i 2005:

Norsk kulturminnefond

Vi koordinerte kontaktmøte mellom ledelsen i Norsk Kulturminnefond og de frivillige organisasjonene 19. september. Generalsekretæren deltok på idédugnad hos kulturminnefondet på Røros 16. – 17. november.

Vi har lenge arbeidet for at fondskapitalen blir øket. Det er derfor med stor glede at dette ble vedtatt i statsbudsjettet for 2006.

Kontakt med Kultur- og kirke departementet

Vi skrev til statsråden 18. februar med et innspill til statsbudsjett 2006.

Vi deltok på konferanse og høringsmøte 31. mai i regi av departementet om mva-kompensasjon og frivillighetsregister.

Generalsekretæren møtte sammen med Landsforbundet av Motorhistoriske Kjøretøyklubber statssekretær Berit Øksnes Gjerløw 18. august. Vi tok opp LMKs ønsker om en politisk forankring i KKD.

Vi skrev til den nye politiske ledelsen 17. oktober og gratulerte med utnevnelsen og vi fulgte opp med en ny henvendelse 24. oktober med innspill til den nye regjeringens tilleggsprp. til statsbudsjett 2006

Kontakt med Miljøverndepartementet

Vi ble invitert til en presentasjon av stortingsmeldingen om kulturminnepolitikken i Miljøverndepartementet da den ble lagt fram 25. februar.

Vi skrev 24. juni til departementet hvor vi foreslo enkelte kriterier som burde ligge til grunn for valget av de ti pilotprosjektene innen verdiskapingsprogrammet som omtales i kulturminnemeldingen. Departementet fulgte opp dette i møte med flere organisasjoner 27. oktober, hvor pilotprosjektene ble diskutert.

Vi skrev til den nye politiske ledelsen 17. oktober og gratulerte med utnevnelsen.

28. oktober var vi i kontaktmøte med den nye statsråden Helen Bjørnøy sammen med blant andre Fortidsminneforeningen, Forbundet KYSTEN og Norsk Forening for Fartøyvern. På møtet orienterte vi om våre virksomheter.

Leder og generalsekretær deltok på møte 8. desember hvor kulturminneåret 2009 og arbeid med barn og unge ble diskutert.

Riksantikvaren

Vi har deltatt på møter i Riksantikvarens Utviklingsnett 20. januar, 12. oktober og 9. november. Generalsekretæren var møteleder på det siste møtet. Prosjektperioden på fem år gikk ut i 2005 og vi skrev til statsråd Helen Bjørnøy 30. november hvor vi understreket den positive virkningen Utviklingsnett har hatt og ønsket dette videreført.

Statsbudsjett 2006

I forbindelse med at Stortinget skulle behandlet regjeringens forslag til statsbudsjett 2006, ba vi om å få delta på energi- og miljøkomiteens budsjett høring 17. november hvor vi tok opp rammebetingelsene for det frivillige kulturvernet i lys av kulturminnemeldingen.

10. Formelle høringsuttalelser

Kulturvernforbundet har avgitt formelle høringsuttalelser om

- St.meld. nr. 16 (kulturminnemeldingen) i høringsmøte og i notat av 18. april til Stortingets energi- og miljøkomite.
- Brev av 30. november til statsråd Helen Bjørnøy i forbindelse med evaluering av Riksantikvarens Utviklingsnett

11. Den norske kulturminnedagen

Kulturvernforbundet har sekretariatsansvaret for Den norske kulturminnedagen. Nasjonal-komiteen for kulturminnedagen har instruksjonsmyndighet, er premissleverandør og økonomisk ansvarlig for arbeidet. Vi har to representanter (ref pkt 8) i komiteen. Sekretariatsansvaret medfører en del administrative oppgaver for generalsekretæren.

12. Medlemsinformasjon

I 2005 ble det utgitt 5 medlemsinformasjoner. Dette er en mer enn i 2004. Disse sendes normalt ut i etterkant av årsmøte og styremøtene, eller ved behov ut over dette avhengig av sekretariatets kapasitet. Medlemsinformasjonene vil bli videreført i 2006.

I tillegg er det blant annet sendt brev/e-post av orienterende art til medlemsorganisasjonene:

- 20. mai om mva-kompensasjon.
- 1. juni om frivillighetskonferanse 31. mai (ref pkt.9)
- 10. oktober om de ti pilotprosjekter innen verdiskapingsprogrammet
- 3. november om FriNor

I tillegg har generalsekretæren veiledet og gitt råd til flere medlemsorganisasjoner både innenfor administrative og politiske spørsmål, særlig i forbindelse med søknad om mva-kompensasjon.

Det har ved ujevne mellomrom vært avholdt møter mellom de daglige lederne i de medlemsorganisasjonene som har ansatt personale.

På våre websider er det blant annet peker til de medlemsorganisasjonene som har egne websider. For de uten egne websider er det utarbeidet egne informasjonssider. Norsk Folkeminnelag har sine web-sider innenfor våre sider.

13. Internasjonalt samarbeid

Kulturvernforbundet er medlem av nettverket "European Network for the Voluntary Arts" i samarbeid med paraplyorganisasjonene Voluntary Arts Network og Amatörkulturens Samrådsgrupp. Vi har ikke deltatt i møter i nettverket i 2005.

Kulturvernforbundet er medlem av Nordiska Förbundet för Hembygdsarbete. I løpet av året har det vært avholdt årsmøte og et styremøte, hvor vi også har deltatt (se pkt 8 Representasjon).

Oslo, 3. februar 2006

Johan S. Helberg
leder

Jan Solberg
nestleder

Torveig Dahl
medlem

Birger Lindanger
medlem

Solveig T. Grinder
medlem

Bjørn Andersen
medlem

Sigmund Larsen
medlem

Kai Jensen
varamedlem

Guri V. Håbjørg
varamedlem

Pål Giørtz
generalsekretær